

A  
HERMAN  
OTTÓ  
MÚZEUM  
ÉVKÖNYVE

---

LVIII–LIX. (2019–2020)





ANNALES  
MUSEI  
DE HERMAN  
OTTÓ  
NOMINATI  
2019–2020



ANNALES MUSEI DE HERMAN OTTÓ NOMINATI

---

A HERMAN OTTÓ MÚZEUM  
ÉVKÖNYVE  
LVIII–LIX.

MISKOLC  
2020

Jahrbuch des Herman Ottó Museums, Miskolc (Ungarn)  
Yearbook of the Herman Ottó Museum, Miskolc (Hungary)  
Les Annales du Musée Herman Ottó, Miskolc (Hongrie)

Főszerkesztő:  
SZOLYÁK PÉTER

Szerkesztette:  
TÓTH ARNOLD

A szerkesztésben közreműködött:  
BÉKÉSI GÁBOR–JAKAB MÁTYÁS ANDRÁS

Technikai szerkesztő:  
TÍMÁR TAMÁS

ISSN 0544–4225

Borítóterv:  
FEKETE RÓBERT, SZOLYÁK PÉTER

Lektorálta:  
Dobrik István, P. Fischl Klára, Gödölle Mátyás, Gyulai Éva, Kuklay Antal, Kulcsár Gabriella,  
Kunt Gergely, Raczky Pál, Tabajdi Gábor, Tringli István

Angol fordítás:  
Dúró Tímea, Medve Csaba, Módis Péter, Tóth Arnold és a szerzők

Borítóképek (balról jobbra):

1. Ernst Gräser: Lottchen am Klavier. Kovács Sarolta zongoraművésznő portréja, 1910.  
(Jeszenszky Géza tulajdona)  
*Ernst Gräser: Lottchen am Klavier. Portrait of Sarolta Kovács, pianist, 1910. (Property of Géza Jeszenszky)*
2. A Numizmatikai Társulat által Leszih Andornak adományozott névre szóló emlékérem, 1961.  
(Herman Ottó Múzeum, HOM HTD 84.48.56.)  
*Commemorative medal awarded to Andor Leszih by the Society for Numismatics, 1961.  
(Herman Ottó Museum, HOM HTD 84.48.56.)*
3. Egy parasztcsalád lakodalma: Haraszti István és M. Béres Mária házassági képe, Bódvavendégi, 1937. Veres József felvétele (Herman Ottó Múzeum, HOM Gynsz. 15/2012)  
*A Wedding of a Peasant Family: Marriage photo of István Haraszti and Mária M. Béres, Bódvavendégi, 1937. Photo by József Veres (Herman Ottó Museum, HOM Gynsz. 15/2012)*

A kötet megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma támogatta.



Nemzeti Kulturális Alap

Kiadja a miskolci Herman Ottó Múzeum  
Felelős kiadó: Dr. Szolyák Péter PhD, múzeumigazgató  
A kötet megjelenését gondozta: TT Play Kft., Tímár Tamás, Debrecen

Nyomda és kötészet: Kapitális Nyomdaipari Kft., Debrecen  
Felelős vezető: ifj. Kapusi József ügyvezető igazgató

## TARTALOM

|  |     |
|--|-----|
| <i>Előszó</i> .....  | 9   |
| JAKAB Mátyás András–SIMON László<br><i>Leszih Andor emlékezete</i> .....   | 11  |
| <b>RÉGÉSZET</b>  |     |
| CSENGERI Piroska–P. FISCHL Klára–HAJDÚ Melinda–<br>LÁTOS Tamás–PUSZTAI Tamás–TÓTH Krisztián<br><i>Mezőkeresztes–Lapos-halom újkőkori településének roncsolásmentes kutatása</i> .....              | 19  |
| P. FISCHL Klára–KOÓS Judit–MENGYÁN Ákos–SOMOGYI Krisztina<br><i>Vatta–Testhalom – Részekből egész</i> .....  | 41  |
| B. HELLEBRANDT Magdolna<br><i>A Gáva-kultúra föld- és vízivára Prügy–Tökföldön</i> .....   | 65  |
| SZÖRÉNYI Gábor András–PUSZTAI Tamás et al.<br><i>Hét metszet a Hernád folyó völgyéből.</i><br><i>Az M30-as Miskolc–Kassa autópálya építését megelőző régészeti feladatellátás és kutatás</i> ..... | 103 |
| CSENGERI Piroska–KERTÉSZ Gabriella Nikoletta<br><i>A Herman Ottó Múzeum régészeti kutatásai 2015–2016-ban</i> .....  | 149 |
| <b>TÖRTÉNETTUDOMÁNY</b>  |     |
| TIHÁNYIOVÁ, Monika<br><i>A gombaszögi pálos kolostor</i> .....   | 191 |
| GYULAI Éva<br><i>Pulszky Terézia és Malwida von Meysenbug rajzai az angliai emigrációban</i><br><i>(Ventnor és környéke, Wight sziget, 1855–1856)</i> .....  | 205 |
| FÁBIÁN Máté<br><i>A vármegye vezére. Borbély–Maczky Emil főispáni szerepfelfogásának alakulása</i><br><i>a két világháború között</i> .....  | 243 |
| KIS József<br><i>A Virág-ügy. Konceptió eljárás a miskolci jobboldali szociáldemokraták ellen</i> .....  | 253 |

|  |     |
|--|-----|
| GÁL Máté   |     |
| „Lobkovitz László megyei főelőadó úr ellen panasszal fordulok Elnök úrhoz.”                  |     |
| <i>Zavarok az Állami Egyháziügyi Hivatal vidéki működésében</i> .....                        | 269 |
| SURÁNYI Béla   |     |
| <i>Fejezetek a hazai állattenyésztés-politika történetéből (1867–1989)</i> .....             | 281 |
| <b>NÉPRAJZ</b>   |     |
| BODNÁR Mónika  |     |
| <i>Üvegnegatívok Bódvavendégiből 3. Egy parasztszalád lakodalma</i> .....                    | 305 |
| <b>MŰVÉSZETTÖRTÉNET</b>  |     |
| HAJDÚ Ildikó–KÁKÓCZKI András   |     |
| <i>Művészet, önkéntesség, múzeum.</i>  |     |
| <i>Fejezetek a képzőművészethez kapcsolódó civil szervezetek miskolci történetéből</i> ..... | 323 |
| HAJDÚ Ildikó   |     |
| <i>Matyó asszony Miskolcon. Sóváry János szobrának története</i> .....                       | 341 |
| PIRINT Andrea  |     |
| <i>Arckép és önarckép. Dr. Nagy Róbert orvos-műgyűjtő portréja</i> .....                     | 355 |
| VÁMOSI Katalin   |     |
| <i>A tiszaujvárosi Patrona Hungariae Római Katolikus Templom építéstörténete</i> .....       | 371 |
| <b>KÖZLEMÉNYEK</b>   |     |
| SZAKÁLL Sándor   |     |
| <i>Aragonit utáni opál átalakok a tarcali dácsit köfajtából</i> .....                        | 389 |
| HAZAG Ádám   |     |
| <i>Vésett pengéjű kardok a Herman Ottó Múzeum történeti fegyvergyűjteményében</i> .....      | 393 |
| HIDEG Ágnes  |     |
| <i>Kovács Sarolta zongoraművésznő (1891–1979).</i>   |     |
| <i>Adatok Miskolczy-Simon Jánosné / Thurzó Nagy Lászlóné életútjához</i> .....               | 409 |
| KURUCZ Ádám  |     |
| „Messze vagyok tőled rózsám, Aradon.”  |     |
| <i>Radeczky Lajos szakaszvezető katonakönyve</i> .....                                       | 419 |
| PRÓKAI Margit  |     |
| <i>Mérföldkövek Miskolc közkönyvtárainak 140 éves történetében</i> .....                     | 445 |
| VIGA Gyula   |     |
| <i>Szabadfalvi József és a kézművesség kutatása</i> .....                                    | 453 |
| Szerzői útmutató .....   | 461 |

## TABLE OF CONTENTS

|   |     |
|---|-----|
| <i>Preface</i> .....  | 9   |
| JAKAB, Mátyás András–SIMON, László<br><i>In memory of Andor Leszih</i> .....  | 11  |
| <b>ARCHAEOLOGY</b>  |     |
| CSENGERI, Piroska–P. FISCHL, Klára–HAJDÚ, Melinda–<br>LÁTOS, Tamás–PUSZTAI, Tamás–TÓTH, Krisztián<br><i>Non-destructive research of the Neolithic settlement at Mezőkeresztes–Lapos-halom</i> .....                 | 19  |
| P. FISCHL, Klára–KOÓS, Judit–MENGYÁN, Ákos–SOMOGYI, Krisztina<br><i>Vatta–Téshalom – Assembling the whole from its parts</i> .....  | 41  |
| B. HELLEBRANDT, Magdolna<br><i>Hillfort and water fortress of the Gáva-culture at Prügy–Tökföld</i> .....   | 65  |
| SZÖRÉNYI, Gábor András–PUSZTAI, Tamás et al.<br><i>Seven sections from the Hernád Valley.<br/>The archaeological research project prior to the construction<br/>of the M30 motorway between Miskolc–Kassa</i> ..... | 103 |
| CSENGERI, Piroska–KERTÉSZ, Gabriella Nikoletta<br><i>Archaeological research at the Herman Ottó Museum in 2015–2016</i> .....   | 149 |
| <b>HISTORY</b>  |     |
| TIHÁNYIOVÁ, Monika<br><i>The Pauline Monastery of Gombaszög</i> .....   | 191 |
| GYULAI, Éva<br><i>The drawings of Terézia Pulszky and Malwida von Meysenbug made in emigration to England<br/>(Ventnor and surroundings, Isle of Wight, 1855–1856)</i> .....  | 205 |
| FÁBIÁN, Máté<br><i>The leader of the county. The development of Emil Borbély-Maczky's<br/>conception of the role of count between the two World Wars</i> .....  | 243 |
| KIS, József<br><i>The Virág-affair. Conceptual trial against the right-wing social democrats in Miskolc</i> .....   | 253 |



|   |     |
|---|-----|
| GÁL, Máté   |     |
| <i>"I complain to Mr. President against the county's Chief Executive László Lobkovitz."</i> |     |
| <i>Disruptions in the regional operation of the State Ecclesiastical Office.....</i>        | 269 |
| SURÁNYI, Béla   |     |
| <i>Chapters from the history of Hungarian animal husbandry policy (1867–1989) .....</i>     | 281 |

## ETHNOGRAPHY

|  |     |
|--|-----|
| BODNÁR, Mónika   |     |
| <i>Glass negatives from Bódvavendégi, Part 3. A wedding of a peasant family.....</i> | 305 |

## ART HISTORY

|   |     |
|---|-----|
| HAJDÚ, Ildikó–KÁKÓCZKI, András  |     |
| <i>Art, volunteering, museum. Chapters from the history of non-governmental organizations</i>               |     |
| <i>related to the fine arts in Miskolc .....</i>  | 323 |
| HAJDÚ, Ildikó   |     |
| <i>"Matyó" mother in Miskolc. The story of the sculpture by János Sóváry .....</i>                          | 341 |
| PIRINT, Andrea  |     |
| <i>Portrait and self-portrait. Portrait of doctor-art collector dr. Róbert Nagy .....</i>                   | 355 |
| VÁMOSI, Katalin   |     |
| <i>The history of the construction of the Roman Catholic Church Patrona Hungariae in Tiszaújváros .....</i> | 371 |

## PROCEEDINGS

|   |     |
|---|-----|
| SZAKÁLL, Sándor   |     |
| <i>Opal pseudomorphs after Aragonite from the Tarcál Dacite quarry.....</i>                           | 389 |
| HAZAG, Ádám   |     |
| <i>Swords with engraved blades in the historical weapon collection of the Herman Ottó Museum.....</i> | 393 |
| HIDEG, Ágnes  |     |
| <i>Sarolta Kovács, pianist (1891–1979).</i>   |     |
| <i>Information on the life of the spouse of János Miskolczy-Simon / László Thurzó Nagy.....</i>       | 409 |
| KURUCZ, Ádám  |     |
| <i>"I am far from you my rose, in Arad." Manuscript military book of Lajos Radecky .....</i>          | 419 |
| PRÓKAI, Margit  |     |
| <i>Milestones in the history of public libraries of Miskolc .....</i>                                 | 445 |
| VIGA, Gyula   |     |
| <i>József Szabadfalvi and the research of handicrafts .....</i>                                       | 453 |
| <i>Author's guide.....</i>  | 461 |

## ARCKÉP ÉS ÖNARCKÉP DR. NAGY RÓBERT ORVOS-MŰGYŰJTŐ PORTRÉJA

Pirint Andrea

Herman Ottó Múzeum, Miskolc

**Absztrakt:** Dr. Nagy Róbert képzőművészeti gyűjteménye az 1970-es évektől kezdve formálódik. Kezdetben Borsos Miklós szobrászművész alkotásaira, később a kortárs festő- és grafikusművészek önarcképeire szakosodott. Érdeklődése kiterjed az iparművészeti műfajokra is. Műgyűjteményéből 2002-től kezdve jelentős alkotásokat, műtárgycsoportokat ajándékozott a Herman Ottó Múzeum – Miskolci Galéria számára. Közgyűjtemény-gyarapító munkásságának elismeréseként a Herman Ottó Múzeum 2015-ben Pro Museo díjjal jutalmazta.

A publikáció a műgyűjtő portréját kétféle nézőpontból rajzolja meg. A munkásságot méltató írás kívülről nézve, a Herman Ottó Múzeum szemszögéből rögzíti Dr. Nagy Róbert – a személyes hangvétel ellenére is – „hivatali” arcképét. A vele készített interjú ugyanakkor önarcképét nyújtja. A középpontban a magánygyűjtemény kialakulásának története, a műgyűjtő életútja áll. A vallomásokon keresztül azonban akaratlanul is korrajz bontakozik ki: szóba kerülnek az 1970–2010 közötti periódus változásai, a kulturális élet történései.

**Kulcsszavak:** műgyűjtés, képzőművészet, művész-önarckép, Borsos Miklós

Dr. Nagy Róbert orvos-műgyűjtő a kulturális életben mindenekelőtt a kortárs képzőművészek önarcképeinek gyűjtésével, s a kollekciónak közgyűjteményi elhelyezésével szerzett magának hírnevet. *„Az önarckép különleges műfaj, rendszerint belső indítatásból ered és általában nem a nagyközönségnek készül. Egy jó portré a karakteren kívül kifejezi a művész lelki világát, egyéniségét, munkamódszerét. Ezért is kedvelem ennyire az önarckép műfaját”* – nyilatkozta maga a gyűjtő (DOBRIK 2002, 61).

A művészi önarckép egy speciális ábrázolási téma. Sokkal több, mint portré, hiszen lényegét a legteljesebb mértékben az alkotó személyisége adja meg: öntudata, öndefiníciója, bánata, öröme, fizikai megmutatkozása. Ugyanakkor épp ez az a képi téma, amire legkevésbé mutatkozik „kereslet” a közönség körében. Az önarckép sohasem dekorációnak születik. Mikor egy arckép felkerül egy magánlakás falára, az ábrázolt – képletesen – maga is beköltözik a családi otthonba. Ha pedig művész-önarcképek töltik meg a falakat, akkor a ház lakója egy sajátos panteont alakít ki maga körül: alkotók tekinteteinek keresztútjában él. Aki erre vállalkozik, annak a képzőművészet iránti érdeklődése sem mondható szokványosnak. A képet mérő szempontokon túl a mindenkori művészi alkotóerő mibenlétét kutatja, a teremtőerőt tiszteli. Egy



1. kép. Dr. Nagy Róbert. Kazincbarcika, 2019. május 9.  
(Fotó: Mészáros Viktória)

*Fig. 1. Dr. Róbert Nagy. Kazincbarcika, May 9, 2019.  
(Photo by Viktória Mészáros)*



2. kép. Borsos Miklós: Balatoni szél, 1958. (bronz, M: 25,5 cm)  
Dr. Nagy Róbert tulajdona. (Fotó: Mészáros Viktória)  
*Fig 2. Miklós Borsos: Wind on Lake Balaton, 1958. (bronze,  
height: 25.5 cm) Owned by Dr. Róbert Nagy.  
(Photo by Viktória Mészáros)*

magánotthon falára csakis ilyen nézőpontot képviselve kerülhet művészarckép-gyűjtemény.

Az önarcképek iránti gyűjtői érdeklődésnek jelentős múltja van. Az alkotók személye iránti figyelem háttérben a reneszánsz idején meggyökeresedő művészetszemlélet, a képzőművészeti tevékenység szellemi produktumként való elismerése áll. A mesterségként való értelmezést hátrahagyó felfogás a művészetrajzok és a művészportrék műfajának kibontakozását eredményezte. Az önarcképgyűjtemények leghíresebb külföldi példája ugyancsak a reneszánsz időszakához vezethető vissza: a Mediciek által alapított Uffizi Képtár – melynek épületét történetesen a nagy művészéletrajzíró, Giorgio Vasari (1511–1574) tervezte – a mecénás család gyűjteményének alapjain hozta létre nevezetes önarckép-kollekcióját. A firenzei Uffizi-ban már 1681-ben önálló kiállítótermet létesítettek a nagyszámú önarckép számára, majd 1864-ben, e festői műfaj hangsúlyát továbbberősítendő, azzal a felhívással

fordultak a korszak híres festőjéhez, hogy önarcképekkel gazdagítsák a múzeum gyűjteményét. A sajátos kérés kedvező fogadtatásra talált, s egyedülállóan gazdag önarckép-gyűjtemény jött létre, melyben magyar festők önportréi is megtalálhatók (FEHÉR 2013).

A múzeumi gyűjteményekben céltudatos gyarapítási szándék nélkül is jelentős számú önarckép halmozódhat fel, melyek lehetőséget kínálnak a tematikus válogatásra. A hazai közgyűjteményekben rejlő önarcképek tárlatainak sorában különleges helyet foglal el a Rózsa Miklós (1874–1945) műkritikus, művészetszervező nevével fémjelzett művészönarckép-kiállítás.<sup>1</sup> A Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből 2007-ben bemutatott műveket ugyanis egykori tulajdonosuk személye szervezte kollekciónak. A 24 lapból álló önarckép-gyűjtemény a művészek ajándékképp jött létre: 1932–1943 között az alkotók önportréikkal igyekeztek köszönetet mondani az őket támogató Rózsa Miklósnak (KOPÓCSY 2007).

Dr. Nagy Róbert gyűjtői magatartása mindkét fent említett példától eltér. A külföldi példa történeti szemléletet érvényesítő közgyűjteményi teljesítmény, a modern magyar művészet érvényesülésén fáradozó Rózsa Miklós magánkollekciója pedig ajándékok elfogadása révén gyarapodott. Dr. Nagy Róbert művészönarckép-gyűjteménye privát elhatározásból jött létre, megrendelések (személyes megkeresések és megbízások) útján formálódott.

Az önportré elemzése, értelmezése, jelentésének változásai a művészettörténetírás visszatérő és kimeríthetetlen tárgyköre (S. NAGY 2001). A művész saját magáról alkotott képe mögött nemcsak az egyéni élet történései húzódnak meg, de társadalmi keretek közé illeszkedik, általános érvényű igazságokat, érzéseket sűrít magába, az ember öntudatra ébredésének szimbóluma. Önarcképet rendelni egy művésztől több, mint az alkotói munkásság elismerése: az individuum iránti fokozott érdeklődést fejezi ki. A művészt a rendhagyó felkérés jellemzően különös megtiszteltetésként éri, és sok esetben inspirálja.

<sup>1</sup> Az utóbbi két évtized jelentősebb tematikus kiállításai: Művész(ön)arcképek. Képek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményéből. Budapesti Történeti Múzeum. 2001. június 1–szeptember 1. A kiállítás katalógusa: BASICS 2001.; A művészet arca – A művészek arca. A Kovács Gábor Művészeti Alapítvány kiállítása a Magyar Nemzeti Galéria alapításának 50. évfordulója alkalmából. KOGART ház, Budapest. 2007. március 14–június 25. A kiállítás katalógusa: BAKÓ-SZÜCS-TÓTH 2007.; Új színben. Rózsa Miklós és művészönarckép-gyűjteménye 1932–1943. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest. 2007. március 29–június 24.



3. kép. Borsos Miklós: Sellő, 1964. (bronz, M: 5 cm) Dr. Nagy Róbert tulajdona. (Fotó: Mészáros Viktória)  
 Fig. 3. Miklós Borsos: Mermaid, 1964. (bronz, height: 5 cm) Owned by Dr. Róbert Nagy. (Photo by Viktória Mészáros)

Dr. Nagy Róbert művészönarckép-gyűjtése mögött is regisztrálhatók ilyesféle jótékony hatások. Az idős, megfáradt alkotók új lendületet kaptak, az erejük teljében lévők megerősítést nyertek. Az előbbire szép példa Duray Tibor (1912–1988) 1987-ben kelt levele: „Festettem egy sorozat kisméretű öregkori önarcképet. Ennek létrejöttében nem kis része volt az Ön, munkásságom iránti érdeklődésének.”<sup>2</sup> Kárpáti Éva (1936–) mondatai ugyancsak jellemző reakciót fejeznek ki. „Köszönöm kedves sorait, örülök, hogy örül a képnek és nagyon jól esik, hogy ezt levélben is kifejezte. Ilyenkor úgy érzem, hogy művészetem elérte célját és ez bizony nem csekélység” – írja a művésznő 1991-ben.<sup>3</sup>

A 80-as évek közepétől kezdve létrehozott művészönarckép-kollekciót 2002-ben a műgyűjtő Miskolc városnak adományozta. Az ünnepélyes átadásra a 63 tételt számláló gyűjteményből rendezett kiállítás megnyitóján, a Miskolci Galériában került sor. „Régi elhatározásom volt, hogy a gyűjteményt közgyűjteményben helyezem el, nem akartam ugyanis, hogy a képek idővel netalán szétszóródjanak. Hogy az elhelyezés helyszínéül Miskolcra gondoltam, annak egyrészt az az indoka, hogy Borsodban születtem, a megyében dolgoztam két

évtizeden át. Másrészt biztos voltam abban, hogy a Miskolci Galériában lesz a legjobb kezekben” – nyilatkozta a műgyűjtő (M.L. 2002). Dr. Nagy Róbert a Miskolci Galéria gyűjteményét már a korábbiakban is gyarapította alkotásokkal,<sup>4</sup> képzőművészekkel folytatott levelezését pedig a Herman Ottó Múzeum képzőművészeti adattárának ajándékozta.<sup>5</sup> Közgyűjtemény-támogató munkásságát a Herman Ottó Múzeum 2015-ben Pro Museo díjjal ismerte el.

A művészönarcképek kollekciónak létrehozása Dr. Nagy Róbert műgyűjtői pályafutásának voltaképp a második szakasza. A látókört a képzőművészet felé kitágító első periódus a Borsos Miklós (1906–1990) szobrászművésszel 1971-ben induló, a mester haláláig tartó rendszeres, barátságos fejlődő kapcsolat volt. A Borsossal folytatott beszélgetések, és a közlő megismert életmű végérvényesen a képzőművészethez láncolták őt. Számos Borsos-mű (rézkarcok, kisplasztikák, plakettek) tulajdonosa, e művekhez a mai napig ragaszkodik.<sup>6</sup>

<sup>4</sup> Szalay Lajos hét munkája: MG Ltsz: Sz1997.1–7.

<sup>5</sup> Az önarckép-gyűjtemény létrejöttét kísérő levelezés: HOM KGy A.2019.116.1–83.; Borsos Miklós szobrászművész levelei: HOM KGy A.2019.115.1–40.

<sup>6</sup> Az önarckép-gyűjteményt fényképes katalógussal ellátott önálló kiadvány mutatja be (DOBRIK 2002). Jelen közlemény képanyaga ezért a Dr. Nagy Róbert tulajdonában lévő, publikálatlan Borsos-művek közül nyújt válogatást.

<sup>2</sup> Duray Tibor levele Dr. Nagy Róbertnek, 1987. július 30. HOM KGy A.2019.116.3.

<sup>3</sup> Kárpáti Éva levele Dr. Nagy Róbertnek, 1991. december 4. HOM KGy A.2019.116.31.

A bevezetőben a műgyűjtő arcképét ígértük megrajzolni. Emberi habitusának legfőbb jellemzői közé tartozik a kifinomult udvariasság, a beszélgetőtársak iránti érdeklődés, az őket megtisztelő koncentrált figyelem. Az emberekhez szelíd barátsággal közelít, ami személyét megismerve gyorsan viszonzásra talál. Aki közelebről ismeri, tudja, hogy az életét okos időbeosztás szerint éli. Így volt képes mindig is egyszerre sokféle területen eredményt elérni: orvosi munkájában, a zenei és a képzőművészeti élet támogatásában, sporttevékenységében, családi életében. Azon kivételes emberek közé tartozik, akik ismerik a tartalmas élet receptjét, s akiktől azt mások is megtanulhatják.

A műgyűjtővel készített interjú alkalmával olyan kérdések is felvetődtek, melyek terjedelmi okokból az alábbi közreadásban nem kaptak helyet. Kimaradt így egy gondolat, ami orvosi pályafutásával kapcsolatban hangzott el. *„Persze, az orvostudomány is érdekel, de én mindig inkább gyógyítónak éreztem magam, a beteg mellett szerettem lenni”* – fogalmazott.<sup>7</sup> E mondatából különösképp kitetszik az az emberközpontú szemlélet, ami képzőművészet iránti érdeklődésének sajátos jellegét is megmagyarázza. Jóbarátja, Borsos Miklós halála után, a mester születésének 100. évfordulója alkalmából könyvet jelentetett meg emlékére, melynek bevezetőjében így fogalmaz: *„Az én naplóm célja, ne vesszenek feledés homályába Borsos Miklós közvetlen megnyilvánulásai, gondolatai, emberi nagysága”* (NAGY 2006). Jelen publikáció mögött is hasonló szándék áll: maradandó nyomát hagyni Dr. Nagy Róbert műgyűjtői érdemeinek és emberi nagyságának.

## INTERJÚ DR. NAGY RÓBERT ORVOS- MŰGYŰJTŐVEL

(Herman Ottó Múzeum, 2019. február 13. és 20.)

*A zene és a képzőművészet iránt is komoly érdeklődést mutat. Melyik szenvedély alakult ki hamarabb? Úgy is kérdezhetném – utalva arra, hogy a gyermekgyógyászat mellett fertőző betegségekre szakosodott –, hogy melyik művészeti ág „fertőzte meg” korábban?*

A zene iránti érdeklődés azért alakult ki hamarabb, mert emlékszem, hogy 15–16 éves koromban megkaptam a skarlátot. Mivel ez fertőző betegség, és nem volt még penicillin terápia, otthon kellett maradnom. Hat hétre voltam kitéve a gimnáziumból, s

más szórakozás nem lévén, mint a rádió, azt hallgattam reggeltől estig. Kezdetben a klasszikus operettek nyitányait, majd a klasszikus zeneszerzők műveit. Később, mikor folytattam a gimnáziumot, volt ott pár zeneszerető osztálytársam, akikkel együtt mentem el moziba, mivel akkor jöttek be az olasz operafilmeik, s ezek is hatottak rám.

*Esetleg tanult is zenélni?*

Sajnos nem. Volt egy zongoránk, de azt a húgomnak adta édesapám, mikor férjhez ment. Szerettem volna nagyon zenét tanulni, de nem volt rá módom. Ha lett volna rá lehetőségem, hogy komolyabban foglalkozzak zenével, akkor biztos, hogy inkább karmester lettem volna, mint orvos. Mert két képességem, a zenei és a sakk memóriám volt jó mindig. Ezekhez lett volna tehetségem, de akkoriban ez fel sem merült, csak később gondolkoztam el rajta, mikor a zenei ismereteim már jelentősek voltak.

*S a képzőművészet iránti nyitottság? Van-e meghatározó élménye ezen a téren, ami beindította a motort?*

A képzőművészetek iránti érdeklődésemben Debrecen volt a fő alapom. Mint fiatal orvostanhallgató albérletben laktam ott végig. Akkor még nem volt televízió, nem voltak lemezjátszók. Elmentem a debreceni Déri Múzeumba, s ott rácsodálkoztam Munkácsy alkotásaira. A trilógiából akkor már ott volt kettő. Eljártam kiállításokra is. Emlékszem Menyhárt József, Józsa János kiállításaira. Józsatól van is vagy három önarckép. Sőt, el akartam jutni Holló Lászlóhoz is, de oda már nem sikerült, mert meghalt. De meg van még a Tóth Ervin művészettörténész által írt album Holló László művészetéről. Tóth Ervint Debrecenben személyesen is megismertem, és elmentem hozzá gondolván, hátha vannak Hollótól vagy másoktól önarcképei, de akkorra már mindent eladott, amivel rendelkezett. A másik jelentős élmény életemben Czigány György személye. Vele a zene révén ismerkedtem meg, 1969–1970-ben részt vettem a rádió által meghirdetett *Dupla vagy semmi* című zenei vetélkedőn, amely Bartók és Kodály munkásságáról szólt. Czigány György volt a zenei riporter, aki jó barátságban állt Borsos Miklós szobrászművésszel. Itt kezdődött barátságunk, amely már közel fél évszázados!

*Borsos Miklóssal húsz éven át tartott rendszeres kapcsolatot. A megismerkedésre Czigány György közvetítésével került sor?*

7 Beszélgetés Dr. Nagy Róberttel. Herman Ottó Múzeum, 2019. február 20.



Nem. Csak utólag jutott eszembe, hogy megkérhettem volna mint közös ismerőst a bemutatásra. Borsos Miklóst először a televízióban, egy riportfilmben láttam, ami Czigány György közreműködésével készült. Klasszikusan szép, jellegzetes feje annyira belém rögződött, hogy 1970 tavaszán, amikor egy továbbképzésen Budapesten voltam, elmentem az Erkel Színház esti operaelőadására, ő is ott volt, s azonnal felismertem. Néhány hónap múlva aztán elkezdődtek a rádióban a középiskolások részére hirdetett Bartók műveltségi versenyek adásai. Itt ismét „találkoztam” Borsos Miklós nevével, ugyanis a győztesek egy-egy Borsos-érmet kaptak jutalmul. Ez adta az ötletet, hogy ismeretlenül is írjak a művésznek, érdeklődve a Bartók emlékére készített érem megszerzésének lehetőségéről. A megismerkedésre végül úgy került sor, hogy mikor 1971 júliusában feleségemmel Balatonlellén nyaraltunk, kirándultunk Tihanyba, s felkerestük a nyári, diósi lakában.

*A Borsos Miklóssal való találkozásairól, beszélgetéseiről önálló kiadványban olvashatunk, amit Doktor Úr az 1990-ben elhunyt szobrászművész emlékére, születésének 100. évfordulója alkalmából jelentetett meg. Ha röviden kellene összefoglalnia, mit jelentett ez a húsz évnyi barátság az Ön számára, mit emelne ki?*

Borsos Miklóstól tanultam meg a lényegre látást, a művek iránti igényességet, a művészet szépségének érzékelését. A képzőművészet mellett a zene is közös témánk volt. Borsos is nagy zenerajongó volt, ő zenélni is tudott, hegedűn játszott. Bartókot mindketten nagyon szerettük. A kedvencei a nagy barokk zeneszerzők voltak. Különösen Vivaldi és Bach.

*És kik az Ön kedvencei?*

Nekem nagyon sok kedvencem van. Nagyon szeretem Beethovent, most már nagyon tudom értékelni Mozartot, de a csúcs nekem az opera. Ott olyan összetett dolgok vannak, mint a dráma, az ének, a zene egysege... És ha ezt művészi színvonalon megvalósítják, és ideálisak a szereplők is, akkor azt nagyra becsülöm.

*Az említett Borsos-kiadvány Kazincbarcikán került kiadásra, tervezője Mezey István volt. Úgy tudom, hogy Mezey István grafikusművész ugyancsak fontos szerepet játszott a képzőművészet iránti érdeklődésében.*



4. kép. Borsos Miklós: A Magyar Állami Operaház centenáriumi emlékérmé, 1984. (bronz, d: 10,2 cm) Dr. Nagy Róbert tulajdona. (Fotó: Mészáros Viktória)

*Fig. 4. Miklós Borsos: Centenary commemorative coin of the Hungarian State Opera House, 1984. (bronze, diameter: 10.2 cm) Owned by Dr. Róbert Nagy. (Photo by Viktória Mészáros)*

Igen, miután Kazincbarcikára kerültem, s 1985-ben megismerkedtem Mezey Istvánnal, akkor tényleg kitágult a látóköröm. Vele nagyon sokat beszélgettünk művészeti kérdésekről. Szoros volt a kapcsolatunk, tényleg igazi barátság alakult ki köztünk. Minden hónapban kétszer-háromszor is összejöttünk.

*Épp ez az az időszak, amikor hozzáfogott nagy műgyűjtői vállalkozásához, az önarcképek gyűjtéséhez.*

Igen. Az 1980-as évek közepén határoztam el, hogy megpróbálok az élő kortárs magyar művészek-től önarcképgyűjteményt összehozni. Az ötlet onnan származott, hogy az évek hosszú során összegyűlt Borsos Miklós grafikák között kilenc önarckép is volt. Ebben az időszakban Kazincbarcikán éltem, így először a Borsod megyében élő művészknél kezdtem el a gyűjtést, amely később országos jellegűvé vált, s a kortárs grafikus- és festőművész nemzedék sok jeles képviselőjéhez eljutottam. Nagy élményt jelentett számomra ennyi művésszel személyesen találkozni, megismerni alkotásaikat, bepillantani műhelyükbe.



5. kép. Borsos Miklós: Önarckép Rembrandttal, 1982. (papír, tus, diópác 130x165 mm)  
Dr. Nagy Róbert tulajdona. (Fotó: Mészáros Viktória)

Fig. 5. Miklós Borsos: *Self-portrait with Rembrandt*, 1982. (paper, ink, walnut marrow 130x165 mm)  
Owned by Dr. Róbert Nagy. (Photo by Viktória Mészáros)

*Szubjektív döntés eredménye volt, hogy kit szólított meg?*

Azt szólítottam meg, akit elértem. Lényeges forrás volt ehhez a Miskolci Biennálék katalógusa. Sokak telefonszámát abban találtam meg. Lényeges volt a *Modern Magyar Művészek* sorozat is, mivel többek munkásságát ebből a sorozatból ismertem meg, valamint a magyar grafikusok albumából.<sup>8</sup> Ez utóbbiban Duray Tibor, Würzt Ádám és Pető János is benne volt, itt figyeltem fel rájuk. Pető János nekem mint művész, és mint ember is nagyon szimpatikus volt, s nagyon sajnáltam, hogy később alkoholba menekült. De hogy miért?! Pedig neki tényleg volt tehetsége. Néha olyan meghökkentő dolgokat láttam tőle, csak néztem, hogy ilyet alkotni lehet.

*Van-e kedvence az önarcképek között? Ki tud-e emelni néhányat a gyűjteményből, akár az alkotó személye miatt, akár a mű kifejezőereje miatt? Vagy mert sokat kellett küszködni a megszerzésükért?*

Hát szerencsére túl sokat nem kellett harcolni értük. De igen, van egy pár kedvencem. Ha megnézi

a gyűjteményt, nem egyforma a minőség. Egyszerűen az volt a mániám, hogy összegyűjtöm, amit lehet. Azt meg tudom mondani, hogy Patay László képei mindig is a szívemhez közel álltak, és nagyon szerettem Németh József képeit is. Ők ketten mint emberek is közel álltak hozzám. Természetesen Borsos Miklós is, tőle azt az önarcképet, aminek a háttérben a Mona Lisa van, nagyon szerettem.<sup>9</sup> Máger Ágnes egyik önarcképe is nagyon tetszett, nagyon kedves kép volt.<sup>10</sup> Mezeytől pedig az az önarckép, amelyik sötét háttérből villan elő, ebben mindent kifejezett: érzelmet, hangulatot.<sup>11</sup>

*Mezey István neve ismét szóba került. Borsod képzőművészetének jelentős személyisége volt. A 70-es évek elejétől egészen 2012-ben bekövetkezett haláláig Kazincbarcika kulturális életének fellendítésén fáradozott. A helyi művelődési központ grafikusaként kiállítások sorát szervezte és rendezte meg. Úgy tudom, hogy ebben a közhasznú munkában Ön is segítségére volt.*

Igen, én is elősegítettem a munkáját. Az önarcképek révén sok művészhez eljutottam Budapesten.

8 A hivatkozott kiadvány: Pásztori 1972.

9 Reprodukálva: DOBRİK 2002. Katalógusszám: 9.

10 Reprodukálva: DOBRİK 2002. Katalógusszám: 36.

11 Reprodukálva: DOBRİK 2002. Katalógusszám: 39.

Szinte Gábornak, Iván Szilárdnak, Janzer Frigyesnek is volt kiállítása Kazincbarcikán. Őket én kértem meg. De a segítség kölcsönös volt. Bényi Árpád önarcképére például Mezey hívta fel a figyelmemet, amikor Kazincbarcikán kiállítást rendezett a műveiből. Elmentem a megnyitóra, megismerkedtem a művésszel. Őszintén meglepődött, mikor megmondtam, hogy szeretném megvásárolni az önarcképét, ugyanis arra sohasem gondolt, hogy valakinek éppen a művész önarcképe tetszik, s ezért erre még árat sem írt a katalógusban. Mezey István barátomon keresztül azután az árban is megegyeztünk. Említettem, Mezeynek köszönhetően teljesen kitágult a látóköröm. Nívós és színvonalas kiállításokat rendezett, például Borsos Miklósnak az általam gyűjtött grafikáiból. Arra is ő ösztönzött, hogy a Borsos Miklóssal kapcsolatos emlékeimet kiadjam.

*Önarckép-gyűjteménye első alkalommal ugyancsak Mezey István rendezésében került bemutatásra: 1989-ben Kazincbarcikán. A második kiállítás pedig 2002-ben Miskolcon, a Galériában valósult meg, amikor egyúttal Miskolc városnak ajándékozta a 63 tételből álló kollekción. Hogyan jött a gondolat? Évtizedeken keresztül alakítgat egy gyűjteményt, és akkor egyszer csak grátisz megválnak tőle.*

Írtam is valahol tréfásan, egy nyilatkozat volt valamelyik újságban... Egyrészt úgy volt, hogy miközben a hivatásom miatt jártam a megyéket, addig az ott kapott lakásban, kórházi szobámban velem voltak ezek az önarcképek, és persze Borsos Miklós művei is. Azután, mikor befejeztem ezt a körutat, akkor itthon ezt már nem tudtam volna elhelyezni. Ez volt az egyik ok. Gondoltam, hogy akkor legyen egy múzeumé. A másik ok pedig az volt, hogy nagyon jó barátságban voltam a Miskolci Galéria akkori igazgatójával, Dr. Dobrik Istvánnal. Megkérdeztem, hogy fogadná-e a gyűjteményem, ő pedig azt válaszolta, hogy nagy örömmel, és fel is dolgozná. Így született meg a gyűjteményről az a csodálatos katalógus. Ennek én is nagyon örülök, hiszen nem tudnám hol elhelyezni már a gyűjteményt. A Borsos Miklósok 80%-át most is csak szekrényekben tartom. Ezeket a gyerekeimnek tartogatom, hogyha eltávoznak, akkor legalább legyen nekik valami öröm és érték is...

*Utólag nem is bánta meg, hogy a gyűjtemény elkerült a keze alól?*

Nem, sosem. Csak az bánt, hogy Dobrik István olyan hamar visszavonult a művészeti közéletből.

Amikor találkozunk, most is mindig megöleljük egymást. Mikor megkapta a Miskolci Múzsza díjat, küldött nekem meghívót, ott voltam a Miskolci Nemzeti Színház ünnepi műsorán és utána a fogadáson. Nagyon örültem, amikor még dolgozott nyugdíjasként, a Feledy-házban volt szobája.

*Az önarckép-gyűjteményt feldolgozó és bemutató kötet 2002-ben, a kiállítás megnyitójára jelent meg. Ebből Doktor úr naplóján keresztül ismerhetjük meg a gyűjtés történetét, a művészekkel kapcsolatos élményeit, számos alkalommal napra pontos dátumhoz kötve. A naplóírás műfajának művelése szándékos tevékenység volt?*

Nem. Kezdetben fel sem vetődött ilyesmi bennem, hogy leírjam élményeimet. De mikor Borsos Miklóssal találkoztam, akkor éreztem, hogy ő egy olyan nagy művész, hogy nem szabad a rögzítést kihagynom. Mikor hazamentem, papírra vettem látogatásaimat dátum szerint. Ugyanígy később is, mikor az önarcképek gyűjtésével foglalkoztam, valamint a Szalay házaspárnál tett látogatásaim alkalmával.

*Szóba került, hogy – ahogy fogalmazott – „járta a megyéket”, s vitte magával a gyűjteményt. Hogyan kötötték egymást orvosi pályájának állomásai?*

A Debreceni Orvostudományi Egyetem elvégzése után 1969-ben Kazincbarcikára kerültem, az újonnan épült kórház fertőző osztályának vezetője lettem. 18 évet dolgoztam ott. Utána pályázat útján a Nyíregyházi Megyei Kórház következett. 2000-ben kerültem Balassagyarmatra. 2007-ben betöltöttem a 70. életévemet, így osztályvezető hivatalosan már nem lehettem, és akkor eljöttem. Mondjuk, nem teljesen magamtól... Visszaemlékezve, Balassagyarmaton nagyon szép éveket töltöttem, Réti Zoltán festőművésszel megismerkedvén... Vele jó barátságba kerültem, sokszor voltunk együtt hangversenyen a Rózsavölgyi Márkról elnevezett zeneművészeti szakiskolában, és eljött gyakran a leánya is, aki csellóművész volt. Rétitől ajándékba kaptam önarcképet is. Mikor eljöttem Balassagyarmatról, már nem tudtam vele eleven kapcsolatban maradni, és ezt nagyon sajnáltam. Van egy katalógusom, amit tőle kaptam, dedikálta nekem, itt van: „meleg barátsággal, emlékezvén a jó beszélgetésekre”. Sokat beszélgettünk zenéről is. Könyvet írt Rózsavölgyi Márkról, ami több kiadást élt meg. A lánya is ott muzsikált, a helyi zeneművészeti szakiskolában. Talán a legszebb éveimet Balassagyarmaton töltöttem. Maga a kórház is, tényleg a város szélén volt...



*Mint a cseh sorozatban...*

Igen, olyanok voltak az osztályok, amik régen épültek, mint egy-egy kis kastély. Teljesen úgy néztek ki. Ha nem tudná az ember, hogy ez kórház, akkor azt hitte volna, hogy kastélyok vannak ott. Nagyon szerettem ott lenni. Sajnáltam is, hogy el kellett mennem. Ezt követően egy évig jártam be Miskolcra, ügyelni, de ez fárasztó volt, s akkor olvastam, hogy Egerben keresnek orvost. Ott politikai csatározások zajlottak, nem tudom, hallott-e ilyenről, hogy kórházvédők? Lehet, nem is érdemes beszélni erről. A lényeg, hogy nagyon sok stressz ért Egerben, és hét év után beadtam a felmondásom. Még Nyíregyházáról ismerem egy nagyon szimpatikus orvosnőt, aki pályázat útján Kazincbarcikára került mint igazgató-főorvos. A férje szülész volt Nyíregyházán. Szerette volna, ha odajövök Kazincbarcikára dolgozni, s mikor megbeszéltem vele az átjövetelem időpontját, a titkárnő azzal fogadott, hogy pont aznap váltották le. De hogy miért?! Olyan dolgokról suttogtak, amiket nem tudok elhinni. Végül ezután már nem mentem sehová, hanem a házi orvosom révén Kazincbarcikán bekapcsolódtam a helyi munkába. Eltelt egy fél év, mire ez is realizálódott. Most ott élek.

*Az önarckép-gyűjteményt bemutató kötet az Ön naplóbejegyzéseire, személyes visszaemlékezéseire épül. Miközben a művészekről, műtermükről, a megismerkedések körülményeiről részletes információkat olvasunk, a mesélő, azaz az Ön személye mindvégig háttérben marad. Talán csak egy-egy alkalommal történik utalás magánéleti vonatkozásokra. A később kiadott Borsos-memoárból kicsit már többet megtudunk Önről. Például, hogy Borsosnál több alkalommal is feleségével együtt tett látogatást, majd, hogy megszületett Lilla nevű leányuk, s később vele együtt kereste fel a művészt.*

Három gyermekem van. Róbert fiam 1973-ban, Lilla lányom 1974-ben az első házasságomból született. Péter fiam pedig a másodikból, 1995-ben.

*A műgyűjtés anyagi áldozatokkal jár. A 80-as évek közepén fogott hozzá az önarckép-gyűjtemény létrehozásához, mikor a gyerekek már nagyobbak voltak, bizonyára „vitték a pénzt”. A család hogyan tolerálta, hogy képzőművészetre költ?*

A 80-as évek közepére mi már elváltunk. Én mindig odaadtam, ami kellett, nem szenvedtek semmi hiányt. Az én szakmám nem olyan, hogy meg lehetett

volna belőle „gazdagodni”. Nekem volt egyszer-kétszer autóm is, de aztán évtizedekig nem. Az volt a helyzet, hogy Borsos Miklóstól teljesen baráti áron kaptam a rézkarcokat, mert igaz, hogy abban az időben a fizetésem, nem is tudom már, azt hiszem a 3000 Ft-ot sem érte el, de az egyes rézkarcok 300 Ft-ok voltak, az olyan egyedi rézkarcok, amik az ő tíz nyomata közé tartoztak. Nem az ötven vagy száz darab közül, amit odaadott a Galériának, hanem az első tizből kaptam tőle. Ezek nem voltak megszámozva.

*A gyerekek megfertőződtek a művészetek szeretetével?*

A Lilla lányom igen, ő örökölte tőlem a zene és a képzőművészet iránti érzékenységet. Sokat olvas, könyvtára van. Én magam sem számítógépen olvasok, hanem azt szeretem, ha kézbe foghatom a könyvet. Róbert fiamat is érdekelt Borsos Miklós művészete. Míg Miskolcon lakott és dolgozott, a lakásában számos Borsos Miklós rézkarc és Mezey István rajzok voltak a falon. Péter pedig benne élt, a szobájában Borsos Miklós képek voltak. Péter már az a generáció, aki teljesen beleszületett a számítógép technikába. Tulajdonképpen nála már minden – a nyelvvizsga, az érettségi, a felvételi a debreceni Agrártudományi Egyetemre – számítógépen ment. Én már biztosan nem tudnám ezt így megvalósítani. Most már gyakorlatilag minden eseményt meg lehet nézni interneten, amit eddig soha. Neves karmesterek, régi rockzenészek – főleg, akik Amerikában éltek – életéről készítettek filmet. Múltkor éppen néztem Chuck Berryről egy filmet, nemrég halt meg. Még a Beatles előtt volt ő, de még a Beatles után is, nyolcvanöt éves korában is zenélt. Zeneszerző is volt, gitárművész, a rock and rollnak ő volt az egyik legnagyobb művelője és szerzője. Nagy élmény volt megnézni. Még a 19. századi nagy művészekről is készítettek külföldön filmet, nálunk meg sajnos a régi nagy művészekről alig készült dokumentum...

*Ezért is írt monográfiákat hazai zeneművészekről?*

Dobsa Sándor, a Stúdió 11 zenei vezetője közeli barátom volt. Levelezési sakkversenyek révén ismerkedtünk meg. Amikor meghalt, nem volt róla megemlékezés. A rádiónál épp nagy változások voltak, kisöppörték a régi garnitúrát. Úgy éreztem, hogy meg kell róla emlékezni, ezért írtam a könyvet. Vagy Várhelyi Endre. 2008-ban jelent meg magyar szerzőtől egy kizárólag operaénekesekről szóló könyv, melyben nem találtam meg Várhelyi nevét. Pedig a 20. században

operaházunk állandó és magánénekesei között a jó basszusénekesek számát két kézen meg lehet számolni, és Várhelyi Endre bizonyosan közéjük tartozott. 2009-ben lett volna 85 éves. Ez a jubileum adta az ötletet, hogy róla, s egyúttal e nemes hitvatást folytató leányáról, Várhelyi Éváról könyvet írjak.

*Az elmúlt szűk két évtized során számos művészmonográfiát megírt, a zenei élet szereplői mellett a képző- és iparművészet területén működő alkotókról is.*

Fontosnak tartottam, hogy a körülöttem élő alkotókat, akiket nagyra becsülök, megelevenítem. Fülöp Tibor kovács népi iparművészt, Bajnóczy Ferenc fafaragót, Hegedüs János grafikusművészt, Balogh Andrea keramikus-szobrászművészt. Balogh Andreának Kazincbarcikán volt kiállítása, s egészen újszerűnek láttam a szobrait. Teljesen felvillanyozott, hogy ilyet fedeztem fel. Őt is felkerestem, vásároltam is tőle, s aztán írtam róla egy kis könyvet. A következő tervem Bolacsek László ötvösművészről írni. Láttam kiállítását most Bánrévén nemrég. Nagyon szép volt, s van neki Sajószentpéteren, a szülőhelyén egy szép munkája, a római katolikus kápolnában. Feszty Masának egy képe került valamikor a plébánoshoz. Szűz Mária áll a fellegeken, ennek tönkrement a kerete, Bolacsek László csinált hozzá rézből keretet. Nagyon jól sikerült, jól kiemeli a festményt. Vele is Mezey István által rendezett kiállításokon találkoztam, így alakult ki immár több évtizedes barátságunk. Remélem, őt is meg tudom eleveníteni.

*A köztünk élő, felkarolásra méltó alkotók – ahogy mondja – „megelevenítése” mellett nem kisebb művészegységéről is emlékezést adott közre, mint a világhírű grafikusművészről, Szalay Lajosról. Mikor az idős mester visszatelepült Miskolcra, már nem alkotott. Tervezte ugyan, hogy újra nekifog, de már nem volt ereje. A Szalay házaspárral való kapcsolatában éreztem leginkább azt, ami más kapcsolatainak megismerésekor is felmerült bennem, hogy a rendszeres látogatások elsődleges célja valójában nem is a gyűjteménygyarapítás volt. Ahogy írja, Szalaytól leginkább fénymásolatokhoz sikerült hozzájutnia, amiket a mester dedikált. Vagyis, ami újra és újra elvezette hozzá, az nem az újabb alkotások megszerzésének-megvásárlásának vágya volt, hanem az iránta való tisztelet, amit a látogatásaival kifejezésre kívánt juttatni,*



6. kép. Borsos Miklós: A zene barátainak (Rembrandt festménye után), 1952. (bronz, d: 14 cm) Dr. Nagy Róbert tulajdona. (Fotó: Mészáros Viktória)

*Fig. 6. Miklós Borsos: To the Friends of Music (after Rembrandt's painting), 1952. (bronz, diameter: 14 cm) Owned by Dr. Róbert Nagy. (Photo by Viktória Mészáros)*

*ezzel is gyámolítva, gyógyítgatva az idős és beteg művészt. Úgy érzem, hogy műgyűjtői tevékenységében nem csupán a képzőművészet iránti érdeklődésről van szó, hanem emellett, s lehet, hogy arányát tekintve leginkább, a teremteni, alkotni tudó emberek iránti tiszteletről. Jól érzem ezt?*

Jól érzi, Andrea, mert hallottam én már Szalayról korábban is, és láttam a Koller Galériában alkotásait is, csak hát akkor nem tudtam volna megfizetni, hiszen ő már világhírű volt. Amikor meg olvastam az újságban, hogy hazaköltözött, akkor nagyon kíváncsi lettem rá. A fotók alapján mint embert is nagyon szimpatikusnak láttam. Kíváncsi voltam, hogy miért került haza? S mikor Szalayékhoz jártam, 1988-tól 1995-ig, a művész haláláig, az érdekelt, hogyan telnek a napjaik. Na de, a fénymásolatok mellett azért két-három eredeti művet is sikerült megszerezni. Ezeket szintén Dobrik István vette át tőlem. Egy rézkarcot megvett a Galéria, a többit ajándékba adtam. Nagyon örültem annak is, mikor Hajdú Ildikó ott dolgozott a Szalay-gyűjteményt bemutató Petró-házban, mert nagyon szépen



7. kép. Borsos Miklós: Királyok imádása, 1982. (papír, rézkarc 65x102 mm) Dr. Nagy Róbert tulajdona. (Fotó: Mészáros Viktória)  
 Fig. 7. Miklós Borsos: Adoration of Kings, 1982. (paper, etching 65x102 mm) Owned by Dr. Róbert Nagy. (Photo by Viktória Mészáros)

gondozta a gyűjteményt. Még nekem is sokszor kedvezett, mikor kitette a nevemre dedikált műveket.

*Életpályájának van egy szegmense, ami eddig csak az említés szintjén került szóba: a versenyszintű sakkozás.*

Az elméleti sportok közül nekem a sakkhöz mutatkozott tehetségem. Levelezésben el is értem a mesteri szintet, de a tábla mellett nekem nem volt időm játszani a hivatásom miatt, csak csapatban. Valamikor voltak szép csapatbajnokságok, ahol találkozhattam kiváló nagymesterekkel is. Meg játszottam is mesterekkel, és volt, akit meg is vertem. Debrecenben NB1-es csapat volt. Olyanok játszottak a budapesti csapatok éltábláin, mint Szabó László nemzetközi nagymester, Barcza Gedeon nemzetközi nagymester. Ezek nem csak itthon voltak nevesek, hanem Európán, a világban is. Nem is tudom, hányszor találkoztam Barcza Gedeonnal, aki valamikor Debrecenben matematika tanár volt. Persze ő éltáblán játszott, én meg hátrébb, a hetedik-nyolcadik tábla között, vagy lejjebb is. Beszélgettem vele, volt olyan játszám, amit elküldtem neki, mert legyőztem kombinációkkal egy egész jó nevű mestert, és ő leköszölte ezt a *Sakkéletben*. Ez a cikk még meg is van nekem valahol. Az előzőkben említett nagymesterek visszavonulása után sokáig Portisch Lajos csillaga ragyogott fent a magyar sakkozás egén. Ő kortársam – 1937-es születésű –,

Zalaegerszezen született, és sokáig volt éltáblása a budapesti MTK sakk klubjának. Kiváló baritonhangja lévén dalesteken is szerepelt. Nagyon erős, világhírű játékos volt a múlt században. 1978-ban az ő vezérletével nyert olimpiai bajnokságot Argentínában a magyar sakkcsapat! 2005 májusában Kazincbarcikán rendezték meg a magyar bajnokságot, ahol a már 68 éves Portisch még elindult. Egy mérkőzése után oda mentem hozzá egy róla írott sakk-könyvet dedikálni. Kedvesen, közvetlen módon fogadott. Miután elmondtam sakkmultamat, az alábbi mondatot írta a könyvbe: „*dr. Nagy Róbertnek sok sikert kívánva Portisch Lajos Kazincbarcika május 15.*”

*Sporttevékenysége is összekapcsolódott a képzőművészet iránti szeretetével. A hódmezővásárhelyi művészeket – Hézső Ferencet, Németh Józsefet – akkor kereste fel műtermükben, mikor Nyíregyháza sakkcsapatának tagjaként éppen Gyulán, Makón, illetve Szegeden játszott. Kihasználva az utazás lehetőségét, előre egyeztetve velük az időpontot, s így került sor a személyes találkozásokra, majd újabb hódmezővásárhelyi látogatásokra. Okos időbeosztással szervezte az életét.*

Amikor Patay Lászlónak a békéscsabai Jézus szíve templomában lévő freskóinak a felavatása volt, akkor is éppen sakkcsapattal jártam a környéken. Csodálatos élmény volt. Patayval nagyon jó baráti kapcsolatban voltam, úgyszintén Würtz Ádámmal is. Nála a zene

kapcsolódott össze a képzőművészettel. Würtz Ádám lánya zongoraművésznek készült, s neki ajándékoztam Liszt összes zongoraműveinek vászonkötésbe foglalt kottáit, amit a *Dupla vagy semmi* zenei vetélkedőn a szereplésemért kaptam. Mindezek révén ki tudtam kapcsolódni a hétköznapokból.

*Kikapcsolódást említett. A művészetekben való elmélyülés öngyógyítás is egyben?*

Ezt jól mondja, tényleg öngyógyítás, mert mindig volt valamilyen célkitűzésem. Mindig nagyon örültem, hogyha én fedezhettem föl valakit magamnak, mint például Balogh Andreát vagy Bajnóczi Ferencet, amit sose láttam, de éreztem, hogy ezek olyan egyedi dolgok, amit mások nem tudnak. Ugye keramikusok is vannak azért jó néhányan, de én most is úgy érzem, hogy Balogh Andrea teljesen egyedi és egyéni, és ilyet nem csináltak előtte.

*A műgyűjtés tekintetében Doktor Úrnak van egy nagy elődje térségünkben: Dr. Petró Sándor. Ugyancsak orvos.*

Igen, és ő is nagyon szerette Borsos Miklóst, csak ugye neki kezdettől fogva nagyobb vagyona volt. Ő egyrészt egyedi szobrokat is meg tudott venni, másrészt – láttam én azt a kiállítást, amit Végvári Lajos rendezett – egy nagyon gazdag éremgyűjteményt. Ő Borsos Miklósnak minden érmét megvette, amit a művész alkotott.

*A Borsos Miklóssal folytatott beszélgetések során szóba került Petró Sándor neve?*

Csak akkor került elő, mikor meghalt. Akkor mesélte el Borsos Miklós nekem, hogy vagyoadót akartak kivetni a gyűjteményre, és akkor ő is azt javasolta, hogy kerüljön a múzeumba a gyűjteménye. Én nem ismertem sajnos, pedig ismerhettem volna, de nem kerestem meg az ő személyét, valahogy ez nem volt akkor bennem. Ugye ez a hetvenes években volt, akkor én is éppen csak érdeklődni kezdtem a művészetek iránt...

*A műgyűjtők körében gyakori hivatás az orvoslás. Ez aligha lehet véletlen. Úgy képelem, hogy a művészetek nagyra becsülése, az olyan emberek iránti tisztelet, akikben valamilyen oknál fogva több van, mint legtöbbünkben – alkotni tudnak, újszerű gondolataik támadnak –, azért büvöli el különösen épp az orvosokat, mert ők*

*tudják a legjobban, hogy a művészi vénára nem lehet biológiai magyarázatot találni. Hogyan gondolkodik Ön a művészeti téren megmutatkozó tehetségről?*

Isteni adottságnak gondolom. Nem lehet kideríteni, hogy miért van. Mindig csodáltam, hogy valaki alkotni tud egy olyat, amiben mások el tudnak gyönyörködni. Én sosem tudtam volna elképzelni a lakásomat, hogy ne legyen ott valamelyik művésznek alkotása, mert egész másképp érzem magam, ha ilyenek vesznek körül. Megnyugtat, mint a zene is. Fel is kavar, és meg is nyugtat. Tényleg, ahogy mondtam is, hogy mennyi stressz ért, ennek köszönhetem, hogy mégis meg tudtam valahogy úszni a dolgokat.

## FÜGGELÉK

### DR. NAGY RÓBERT SZAKMAI ÉLETRAJZA

1936. augusztus 16-án született Sátoraljaújhelyen. Szülei gyógyszerészek voltak, innen jött vonzalma az egészségügyi pálya iránt. Nyíregyházán érettségizett, a Debreceni Orvostudományi Egyetemen 1960-ban szerzett diplomát.

Pályáját a Debreceni Egyetem gyermekklinikáján kezdte, ahol gyermekgyógyászatból és fertőző betegségekből szerzett szakképesítést. 1969-től az újonnan épült Kazincbarcikai Kórház fertőzőosztályának vezetője lett, majd 1988-tól, pályázat útján a Nyíregyházi Megyei Kórház munkatársa. 2000. január 1-jétől a Balassagyarmati Kórház fertőzőosztályán, 2008-tól az Egri Kórházban dolgozott. 2013-tól Kazincbarcikán él, s ma is aktív. A helyi háziorvosi szolgálat tevékeny munkatársa.

### DR. NAGY RÓBERT GYŰJTEMÉNYÉBŐL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSOK

1988 – Iván Szilárd (1912–1988) festőművész kiállítása. Kazincbarcika, Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár, Városi Kiállítóterem. Megnyitó: 1988. július 29. Az időszaki tárlat alapjait a Dr. Nagy Róbert tulajdonában lévő alkotások biztosították, melyekhez a művész maga is küldött műveket. Ez volt Iván Szilárd utolsó egyéni kiállítása, amely életében megvalósult. Betegsége miatt az idős mester a megnyitóra már nem tudott elmenni. A kiállítást rendezte:

Mezey István.

1989 – Önarcképek. Dr. Nagy Róbert művészi önpotré gyűjteménye. Kazincbarcika, Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár, Városi Kiállítóterem. 1989. március 24. – április 25. A kiállítást rendezte: Mezey István.

1991 – Borsos Miklós (1906–1990) szobrászművész rézkarcainak kiállítása Dr. Nagy Róbert gyűjteményéből. Emlékkiállítás a művész születésének 85. évfordulója alkalmából. Kazincbarcika, Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár, Városi Kiállítóterem. Megnyitó: 1991. október 25. A kiállítást rendezte: Mezey István.

2002 – Önarcképek. Dr. Nagy Róbert-gyűjtemény. Miskolc, Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum, Rákóczi-ház, 2002. március 14. – május 18. A kiállítást rendezte: Dobrik István.

2015 – Borsos Miklós, a rajzoló. Miskolc, Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum, Rákóczi-ház, 2015. szeptember 9. – november 29. A kiállítást rendezte: Hajdú Ildikó.

### KIADVÁNYOK AZ ÖNARCKÉPGYŰJTEMÉNYRŐL

1989 Önarcképek. Kiállítási katalógus TÓTH Réka előszavával. Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár, Kazincbarcika.

2002 Önarcképek. Dr. Nagy Róbert-gyűjtemény. Szerk: DOBRİK István. A Miskolci Galéria könyvei 23. Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum, Miskolc.

### DR. NAGY RÓBERT PUBLIKÁCIÓI

2005 *Dobsa Sándor zongorista-zeneszerző*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2006 *Vendégségben Borsos Miklósnál húsz éven át. Borsos Miklós szobrászművész emlékére születésének 100. évfordulójára*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2006 *Homor Zsuzsanna. Egy fiatal zongoraművésznő portréja*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2007 *Meskó Ilona zeneszerző-karmester*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2009 *Kovács László karnagy*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2010 *Várhelyi dinasztia. Várhelyi Endre és Várhelyi Éva operaénekesek*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2011 *A Szalay házaspár hétköznapjai*. Miskolci Galéria könyvek 42. Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum, Miskolc.

2012 *Bajnóczy Ferenc fufaragó művész*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2012 *Sors Andrea festőművész*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2017 *Balogh Andrea kerámia-szobrászművész*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2017 *Hegedűs János grafikusművész*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

2018 *Fülöp Tibor kovácsmester*. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

### A MISKOLCI GALÉRIA GYŰJTEMÉNYÉBE BEKERÜLT ALKOTÁSOK

Almási Zsuzsanna: Önarckép, é.n. (papír, ceruza 400x300 mm) Ltsz: 2002.6.

Ábrahám Rafael: Kompozíció önarcképpel, 1987. (papír, tus, olaj 600x800 mm) Ltsz: 2002.7.

Bálványos Huba: Önarckép, 1984. (papír, kréta 480x340 mm) Ltsz: 2002.8.

Bárdos M. Ilona: Önarckép, 1985. (papír, vöröskréta 500x400 mm) Ltsz: 2002.9.

Bényi Árpád: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 45x33 cm) Ltsz: 2002.10.

Bódi Ágnes: Önarckép, 1987. (papír, vegyes technika 50x40 cm) Ltsz: 2002.11.

Borsos Miklós: Önarckép, 1981. (vászon, olaj 75x47 cm) Ltsz: 2002.12.

Borsos Miklós: Arcképek, é.n. (papír, hidegtű 400x600 mm) Ltsz: 2002.13.

Borsos Miklós: Önarckép, 1972. (papír, hidegtű 545x370 mm) Ltsz: 2002.14.

- Drozsnyik István: Önarckép, 1986. (papír, ofszet 320x230 mm) Ltsz: 2002.15.
- Duray Tibor: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 24x21,5 cm) Ltsz: 2002.16.
- Duray Tibor: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 40x27 cm) Ltsz: 2002.17.
- Duray Tibor: Önarckép, é.n. (papír, akvarell 41x28 cm) Ltsz: 2002.18.
- Duray Tibor: Önarckép, 1948. (papír, tus 160x240 mm) Ltsz: 2002.19.
- Duray Tibor: Önarckép madárral, 1965. (papír, rézkarc 130x180 mm) Ltsz: 2002.20.
- Ezüst György: Önarckép, 1984. (papír, tus 700x500 mm) Ltsz: 2002.21.
- Feledy Gyula: Önarckép, 1997. (karton, vegyes technika 36x29 cm) Ltsz: 2002.22.
- Gyémánt László: Önarckép, 1997. (papír, ceruza 320x240 mm) Ltsz: 2002.23.
- Hézső Ferenc: Önarckép, 1988. (farostlemez, olaj 30x50 cm) Ltsz: 2002.24.
- Iván Szilárd: Önarckép, 1987. (farostlemez, olaj 50x40 cm) Ltsz: 2002.25.
- Iván Szilárd: Önarckép, 1978. (papír, kréta 260x200 mm) Ltsz: 2002.26.
- Józsa János: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 60x38 cm) Ltsz: 2002.27.
- Józsa János: Önarckép, é.n. (fa, olaj 52x34,5 cm) Ltsz: 2002.28.
- Józsa János: Önarckép, é.n. (papír, tus 400x300 mm) Ltsz: 2002.29.
- Kass János: Önarckép, 1987. (papír, tus 290x210 mm) Ltsz: 2002.30.
- Kádár György: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 54x42 cm) Ltsz: 2002.31.
- Kárpáti Éva: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 33x25 cm) Ltsz: 2002.32.
- Kovács Péter Balázs: Portré, é.n. (papír, rézkarc 250x145 mm) Ltsz: 2002.33.
- König Frigyes: Önarckép, 1986. (papír, litográfia 300x400 mm) Ltsz: 2002.34.
- König Frigyes: Önarckép, 1987. (papír, litográfia 400x300 mm) Ltsz: 2002.35.
- König Frigyes: Önarckép, 1986. (papír, litográfia 300x400 mm) Ltsz: 2002.36.
- László Gyula: Önarckép Zsennyén, 1987. (papír, ceruza 300x220 mm) Ltsz: 2002.37.
- Májercsik János: Önarckép, 1988. (farostlemez, szén, olaj 36x30 cm) Ltsz: 2002.38.
- Maghy Zoltán: Önarckép, 1987. (farostlemez, olaj 54x54 cm) Ltsz: 2002.39.
- Máger Ágnes: Önarckép, 1983. (farostlemez, olaj 50x40 cm) Ltsz: 2002.40.
- Máger Ágnes: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 35x24,5 cm) Ltsz: 2002.41.
- Melocco Miklós: Mester és tanítvány, 1985. (papír, szerigrafia 360x300 mm) Ltsz: 2002.42.
- Mezey István: Önarckép, 1990. (farostlemez, olaj 48x38 cm) Ltsz: 2002.43.
- Mezey István: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 45x45 cm) Ltsz: 2002.44.
- Mezey István: Önarckép, 1984. (vászon, olaj 60x80 cm) Ltsz: 2002.45.
- Mezey István: Önarckép, 1987. (papír, tus 190x240 mm) Ltsz: 2002.46.
- Nagy Béla: Önarckép, 1987. (papír, ceruza 400x300 mm) Ltsz: 2002.47.
- Nagy Béla: Önarckép, 1987. (papír, lavírozott tus, tempera 310x220 mm) Ltsz: 2002.48.
- Németh József: Önarckép, 1986. (farostlemez, olaj 62x62 cm) Ltsz: 2002.49.
- Németh József: Önarckép, é.n. (farostlemez, olaj 70x58 cm) Ltsz: 2002.50.
- Orosz János: Önarckép, 1973. (papír, szén 700x500 mm) Ltsz: 2002.51.
- Patay László: Önarckép, 1995. (farostlemez, olajtempera 40x30 cm) Ltsz: 2002.52.
- Patay László: Önarckép, 1988. (farostlemez, olajtempera 60x40 cm) Ltsz: 2002.53.
- Patay László: Önarckép, 1998. (farostlemez, vegyes technika 50x40 cm) Ltsz: 2002.54.
- Patay László: Önarckép, 1988. (farostlemez, kréta 40x26 cm) Ltsz: 2002.55.
- Palásti Erzsébet: Önarckép, é.n. (papír, olajpasztell 70x50 cm) Ltsz: 2002.56.



Pető János: Önarckép, 1987. (papír, tempera 50x36 cm) Ltsz: 2002.57.

Raszler Károly: Önarckép, é.n. (papír, szén 315x230 mm) Ltsz: 2002.58.

Réti Zoltán: Önarckép, é.n. (papír, tus 280x190 mm) Ltsz: 2006.1.

Sváby Lajos: Önarckép, 1991. (papír, pasztell 68,5x49 cm) Ltsz: 2002.59.

Szabó Vladimír: Önarckép, é.n. (papír, rézkarc 310x290 mm) Ltsz: 2002.60.

Szalay Lajos: Oroszlán (Dániel), é.n. (papír, tus 335x330 mm) Ltsz: Sz1997.1.

Szalay Lajos: Lovas nő, é.n. (papír, tus 352x387 mm) Ltsz: Sz1997.2.

Szalay Lajos: Mózes, é.n. (papír, tus 378x265 mm) Ltsz: Sz1997.3.

Szalay Lajos: Pegazus, é.n. (papír, tus 280x215 mm) Ltsz: Sz1997.4.

Szalay Lajos: Tarnabodi udvar, é.n. (papír, ofszet 410x515 mm) Ltsz: Sz1997.5.

Szalay Lajos: Ülő nő, é.n. (papír, ofszet 612x435 mm) Ltsz: Sz1997.6.

Szalay Lajos: Keresztelő Szent János, é.n. (papír, ofszet 435x612 mm) Ltsz: Sz1997.7.

Szalay Lajos: Önarckép, 1985. (papír, szerigráfia 400x300 mm) Ltsz: Sz2002.1.

Szalay Lajos: Önarckép, é.n. (papír, ofszet 295x245 mm) Ltsz: Sz2002.2.

Szalay Lajos: Autobiography, é.n. (papír, szerigráfia 300x400 mm) Ltsz: Sz2002.3.

Szántó Dezső: Önarckép, 1986. (papír, tus 400x300 mm) Ltsz: 2002.61.

Szinte Gábor: Önarckép, 1987. (farostlemez, olaj 55x44 cm) Ltsz: 2002.62.

Takáts Márton: Várakozás (Műterem), é.n. (papír, aquatinta, repesztés 380x500 mm) Ltsz: 2002.63.

Váczy J. Tamás: Válaszúton, 1987. (papír, tus 700x500 mm) Ltsz: 2002.64.

Würtz Ádám: Önarckép, 1987. (papír, tus 430x300 mm) Ltsz: 2002.65.

## RÖVIDÍTÉSEK

é.n. – évszám nélkül

HOM KGY A – Herman Ottó Múzeum, Képzőművészeti Gyűjtemény Adattára

Ltsz – Leltári szám

MG – Miskolci Galéria

## IRODALOM

BAKÓ Zsuzsanna–SZÜCS György–TÓTH Antal  
2007 *A művészet arca – A művészek arca*. Kovács Gábor Művészeti Alapítvány, Budapest.

BASICS Beatrix

2001 *Művész(ön)arcképek*. Budapesti Történelmi Múzeum, Budapest.

DOBRIK István (szerk.)

2002 *Önarcképek*. Dr. Nagy Róbert-gyűjtemény. A Miskolci Galéria könyvei 23. Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum, Miskolc.

FEHÉR Ildikó (szerk.)

2013 *Az Uffizi Képtár magyar önarcképei*. Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest.

KOPÓCSY Anna

2007 *Új színben*. Rózsa Miklós és művészönarckép-gyűjteménye 1932–1943. *ArtMagazin*, V. évf. 3. sz. 64–67.

M.L.

2002 *Árulkodó portrék – maradandó értékkel*. Magángyűjteményből közgyűjteménnyé tette művészportré-gyűjteményét dr. Nagy Róbert. *Észak-Magyarország*, LVIII. évf. 81. sz. (április 8.) 8.

NAGY Róbert, Dr.

2006 *Vendégségben Borsos Miklósnál húsz éven át*. Borsos Miklós szobrászművész emlékére születésének 100. évfordulójára. A szerző kiadása, Kazincbarcika.

PÁSZTÓI Margit (főszerk.)

1972 *Mai magyar rajzművészet*. A bevezető tanulmányt írta: SOLYMÁR István. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest.

S. NAGY Katalin

2001 *Önarcképek. A művész szerepváltozásai*. Palatinus-Könyvek Kiadói Kft, Budapest.

**PORTRAIT AND SELF-PORTRAIT  
PORTRAIT OF DOCTOR-ART COLLECTOR DR. RÓBERT NAGY**

**Keywords:** art collection, fine arts, artist self-portrait, Miklós Borsos

Dr. Róbert Nagy's fine art collection has been and still taking shape since the 1970s. Initially, he specialized in the works of the sculptor Miklós Borsos, later in the self-portraits of contemporary painters and graphic artists. His interest also extends to the applied art genres. From 2002, he donated significant works of art to the Herman Ottó Museum – Miskolc Gallery. In recognition of his work as a public collection enricher, the Herman Ottó Museum awarded him a Pro Museo Award in 2015. This paper draws a portrait of the art collector from two perspectives. From the outside, the work, which praises the work, captures the "official" portrait of Dr. Róbert Nagy, – despite his personal tone, – from the perspective of the Herman Ottó Museum. At the same time, the interview with him provides a self-portrait. The focus is on the history of the formation of the private collection, the life path of the art collector. However, through confessions, a chronology unfolds unintentionally: which is the changes of the period between 1970 and 2010, and the events of cultural life. [translated by Péter Módis]

*Andrea Pírint*



